

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA KMETIJSTVO IN BIOSISTEMSKO VEDE

Vanja MATIJEČ

ANALIZA POSLOVNEGA ORGANIZIRANJA V
ZADRUŽNIŠTVO PRI PRIDELOVALCIH OKRASNIH
RASTLIN

DIPLOMSKO DELO

Maribor, 2017

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA KMETIJSTVO IN BIOSISTEMSKO VEDE
AGRONOMIJA – OKRASNE RASTLINE, ZELENJAVA IN
POLJŠČINE

Vanja MATIJEČ

ANALIZA POSLOVNEGA ORGANIZIRANJA V
ZADRUŽNIŠTVO PRI PRIDELOVALCIH OKRASNIH
RASTLIN

DIPLOMSKO DELO

Maribor, 2017

POPRAVKI:

Komisijo za zagovor in oceno diplomskega dela sestavljajo:

Predsednik: **red. prof. dr. Karmen Pažek**

Mentor: **izr. prof. dr. Andrej Šušek**

Član: **red. prof. dr. Martin Pavlovič**

Lektor: Tina Esih, prof. slovenščine in zgodovine

Diplomsko delo je rezultat lastnega raziskovalnega dela.

Datum zagovora: september 2017

Analiza poslovnega organiziranja v zadružništvo pri pridelovalcih okrasnih rastlin

UDK: 635.9:334(043.2)=163.6

Namen diplomskega dela je bil raziskati pripravljenost pridelovalcev okrasnih rastlin za povezovanje v poslovno organiziranje zadružništvo. Za pridobitev informacij je bilo v maju in juniju 2017 anketiranih 17 pridelovalcev okrasnih rastlin iz severovzhodne Slovenije. Rezultati ankete so pokazali, da so pridelovalci v glavnem seznanjeni z obliko poslovnega organiziranja zadružništvo. Večina pridelovalcev (94 %) je mnenja, da bi bilo potrebno na območju SV Slovenije ustanoviti zadrugo pridelovalcev okrasnih rastlin. Ugotovili smo, da bi v primeru ustanovitve zadruga bila več kot polovica pridelovalcev pripravljena postati član zadruga, iz česar sledi, da so pripravljene na povezovanje v zadrugo. V primeru ustanovitve zadruga pa pridelovalci ne bi bili pripravljene zaposliti osebo, ki bi skrbela za nabavo repromateriala, trženje, promocijo in drugo. Raziskava je pokazala, da večina (69 %) pridelovalcev ni zadovoljna s sodelovanjem slovenskih vrtnarjev med seboj.

Ključne besede: okrasno vrtnarstvo / pridelovalci okrasnih rastlin / zadružništvo / organizacije pridelovalcev / poslovno organiziranje

OP: IV, 32 s., 5 pregl., 12 graf., 26 ref.

Analysis of Business Organising in Ornamental Plant Cooperatives

The purpose of the degree was to investigate the willingness of producers of ornamental plants to join business organising cooperatives. To acquire information on the topic, a survey was carried out among 17 growers of ornamental plants from north-eastern Slovenia, and it was carried out in May and June 2017. The results of the survey showed that the growers are mostly familiar with the business organising cooperatives form. Most Growers' (94%) opinion was that they would be beneficial for the north-eastern area of Slovenia and that Ornamental Plant Cooperatives should be established. We found that, in the event of the establishment of a cooperative, more than half of the growers would be willing to become members of the cooperative and are thus ready to join the cooperative. In case a cooperative should be established, growers would not be willing to employ people who would be responsible for the procurement of raw materials, marketing, promotion and more. The survey showed that a high percentage (69%) of growers are not satisfied with the cooperation of Slovenian gardens with each other.

Key words: Ornamental horticulture / Growers of ornamental plants / Cooperatives / Growers organizations / Business Organising

NO: IV, 32 P., 5 Tab., 12 Graph, 26 Ref.

Kazalo vsebine

1 UVOD	1
1.1 Opredelitev problema	1
1.2 Namen in cilj diplomskega dela	1
1.3 Hipoteze raziskovalnega dela	2
2 PREGLED LITERATURE	3
2.1 Podatki o pridelavi okrasnih rastlin v Sloveniji	3
2.2 Pregled prednosti povezovanja za pridelovalce in podjetja	4
2.3 Nepridobitna združenja	6
2.3.1 Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije	6
2.3.2 Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	7
2.3.3 Gospodarska zbornica Slovenije	8
2.3.4 Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije	8
2.3.5 Hortikultura društva.....	9
2.4 Poslovno povezovanje	9
2.4.1 Gospodarsko interesno združenje	9
2.4.2 Združništvo	10
3 MATERIAL IN METODE DE LA	12
3.1 Anketni vprašalnik	12
3.2 Izvedba anketiranja	12
3.3 Statistična obdelava podatkov	13
4 REZULTATI Z RAZPRAVO	14
4.1 Analiza podatkov o pridelovalnih obratih	14
4.2 Analiza podatkov o vključenosti v organizacije pridelovalcev ali združenja	16
4.3 Analiza podatkov o sodelovanju s kmetijskimi zadrugami	19
5 SKLEPI	27
6 VIRI	29

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Število pridelovalcev okrasnih rastlin in rezanega cvetja	3
Preglednica 2: Pridelovalne površine okrasnih rastlin in rezanega cvetja.....	4
Preglednica 3: Frekvence odgovorov na trditve v zvezi s prednostmi povezovanja pidelovalcev.	18
Preglednica 4: Frekvence odgovorov na trditve v zvezi z razlogi za sodelovanje v kmetijski zadrugi	24
Preglednica 5: Frekvence odgovorov na trditve v zvezi z razlogi za nesodelovanje v kmetijski zadrugi	24

Kazalo grafikonov

Grafikon 1: Razvrstitev pridelovalcev glede na leta pridelave okrasnih rastlin.....	14
Grafikon 2: Razvrstitev pridelovalcev glede na število pridelanih sadik	15
Grafikon 3: Razvrstitev pridelovalcev glede na vrsto pridelave okrasnih rastlin.....	15
Grafikon 4: Način prodaje pridelovalcev	16
Grafikon 5: Vključenost pridelovalcev v organizacije pridelovalcev in združenja.....	17
Grafikon 6: Koriščenje storitev ali produktov pridelovalcev preko organizacije pidelovalcev ali združenj.....	17
Grafikon 7: Poznavanje poslovnega organiziranja združništvo s strani pridelovalcev	19
Grafikon 8: Razlogi, zaradi katerih pridelovalci repromateriala ne naročajo preko zadruge	20
Grafikon 9: Pripravljenost pridelovalcev, da bi v primeru ustanovitve zadruge pidelovalcev okrasnih rastlin postali njeni člani	21
Grafikon 10: Pripravljenost pridelovalcev za zaposlitev osebe v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin	21
Grafikon 11: Storitve ali produkti, ki bi jih pridelovalci koristili v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin	22

Grafikon 12: Mnenje pridelovalcev o potrebi ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin na območju SV Slovenije	23

1 UVOD

1.1 Opredelitev problema

Danes ljudje vedno več poudarka namenjajo urejenosti urbanega in privatnega okolja, s tem pa se potrošnja okrasnih rastlin konstantno večja. Zaradi tega je pridelava okrasnih rastlin v mnogih državah po svetu perspektivna panoga. Na razvoj pridelave okrasnih rastlin vplivajo številni dejavniki. V prvi vrsti so najpomembnejši klimatski dejavniki, pomembno pa je upoštevati še socioekonomski vidik, izobrazbeno strukturo vrtnarjev in kupno moč prebivalstva. Vrtnarije na območjih z višjo kupno močjo prebivalstva imajo boljše tržne potenciale. V Sloveniji ima najvišji indeks kupne moči Osrednjeslovenska regija. V tej regiji je prodaja okrasnih rastlin najobsežnejša. Najnižji indeks kupne moči na prebivalca ima Pomurska regija (Šegula in Udovč 2013).

Na področju okrasnega vrtnarstva se v Sloveniji že vrsto let pojavljajo številni problemi. Težave se pojavljajo zlasti zaradi nekonkurenčnosti na tržišču, kajti stroški pridelave ostajajo nespremenjeni ali se večajo, cene okrasnih rastlin pa padajo (Šegula in Udovč 2010).

Šušek in sod. (2012) med težave konkurenčnosti slovenskih pridelovalcev okrasnih rastlin prištevajo njihovo majhnost in neorganiziranost. Na področju okrasnega vrtnarstva manjkajo regijske organizacije pridelovalcev, ki bi skrbele za sortiment, nabavo potrošnega materiala in prodajo pridelanih rastlin.

1.2 Namen in cilj diplomskega dela

Namen diplomskega dela je raziskati pripravljenost povezovanja pridelovalcev okrasnih rastlin severovzhodne Slovenije v poslovno organiziranje združništvo. Ugotoviti želimo, če bi se v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin pridelovalci bili pripravljeni vanjo vključiti.

Glede na navedeno problematiko smo si v naši raziskavi v teoretičnem delu zastavili cilj prikazati prednosti povezovanja za pridelovalce in podjetja. Predstavili smo organizacije pridelovalcev in združenja, v katera se pridelovalci okrasnih rastlin lahko vključijo.

Cilji v empiričnem delu naloge so:

- ugotoviti, ali pridelovalci okrasnih rastlin poznajo obliko poslovnega organiziranja združništvo;
- raziskati, ali pridelovalci okrasnih rastlin menijo, da bi bilo potrebno na območju SV Slovenije ustanoviti zadrugo pridelovalcev okrasnih rastlin;
- preveriti želimo, ali so pridelovalci okrasnih rastlin pripravljeni za povezovanje v zadrugo;
- preveriti želimo, ali bi pridelovalci okrasnih rastlin v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin bili pripravljeni zaposliti strokovno osebo, ki bi skrbela za nabavo repromateriala, trženje, promocijo in drugo.

1.3 Hipoteze raziskovalnega dela

Z anketnim vprašalnikom smo želeli preveriti naslednje hipoteze:

- večina pridelovalcev okrasnih rastlin pozna obliko poslovnega organiziranja združništvo;
- večina pridelovalcev okrasnih rastlin meni, da bi bilo potrebno na območju SV Slovenije ustanoviti zadrugo pridelovalcev okrasnih rastlin;
- večina pridelovalcev okrasnih rastlin je pripravljena za povezovanje v zadrugo;
- večina pridelovalcev okrasnih rastlin bi v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin bila pripravljena zaposliti strokovno osebo, ki bi skrbela za nabavo repromateriala, trženje, promocijo in drugo.

2 PREGLED LITERATURE

2.1 Podatki o pridelavi okrasnih rastlin v Sloveniji

Statistični urad Republike Slovenije opravlja popis vrtnarstva. V preglednici 1 so zbrani podatki o številu pridelovalcev okrasnih rastlin in rezanega cvetja po letih. Podatki kažejo, da je bilo v letih 2010 in 2016 na vseh področjih bistveno manj pridelovalcev v primerjavi z letom 2013. Leta 2013 je bilo skupno 363 pridelovalcev, tri leta kasneje pa je število padlo na 279. V letu 2016 so največji delež predstavljali pridelovalci balkonskih rastlin (28 %), enoletnic (21 %) ter večletnih in lesnatih rastlin (18 %). Pidelovalci dovzgojnih sadik cvetja, okrasnih ali lesnatih rastlin za prodajo so predstavljali najmanjši delež (21 %).

Preglednica 1: Število pridelovalcev okrasnih rastlin in rezanega cvetja (Statistični urad Republike Slovenije 2017)

Vrsta pridelave	Število pridelovalcev po letih		
	2010	2013	2016
1. Okrasne rastline in rezano cvetje – skupaj	292	363	279
1.1. Okrasne rastline – skupaj	266	344	265
1.1.1. Sobne rastline in lončnice	54	61	33
1.1.2. Balkonske rastline	188	216	210
1.1.3. Enoletnice	162	179	156
1.1.4. Dvoletnice	101	108	84
1.1.5. Večletne in lesnate rastline	89	192	133
1.1.6. Dovzgojne sadike cvetja, okrasnih ali lesnatih rastlin za prodajo	36	50	21
1.2. Rezano cvetje – skupaj	100	139	104

V preglednici 2 so zbrani podatki o pridelovalnih površinah okrasnih rastlin in rezanega cvetja po letih. Za pridelovanje okrasnih rastlin in rezanega cvetja je bilo v letu 2010 namenjenih 236 hektarjev, v letu 2016 pa so se pridelovalne površine zmanjšale na 163,7

hektarjev. Skozi leta 2010–2016 je bilo največ površin namenjenih pridelavi večletnih in lesnatih rastlin. V istem obdobju je bilo za pridelavo dvoletnic in dovzgojnih sadik cvetja, okrasnih ali lesnatih rastlin za prodajo namenjenih najmanj površin (Statistični urad Republike Slovenije 2017).

Preglednica 2: Pridelovalne površine okrasnih rastlin in rezanega cvetja (Statistični urad Republike Slovenije 2017)

Vrsta pridelave	Pridelovalna površina (ha)		
	2010	2013	2016
1. Okrasne rastline in rezano cvetje – skupaj	236,0	225,6	163,7
1.1. Okrasne rastline – skupaj	229,6	219,1	159,1
1.1.1. Sobne rastline in lončnice	12,5	10,8	9,0
1.1.2. Balkonske rastline	19,6	19,5	27,6
1.1.3. Enoletnice	7,4	7,4	13,6
1.1.4. Dvoletnice	5,0	4,7	3,6
1.1.5. Večletne in lesnate rastline	181,5	171,2	102,0
1.1.6. Dovzgojne sadike cvetja, okrasnih ali lesnatih rastlin za prodajo	3,6	5,6	3,3
1.2. Rezano cvetje – skupaj	6,4	6,5	4,6

2.2 Pregled prednosti povezovanja za pridelovalce in podjetja

V poslovnem svetu je opazen trend najrazličnejšega povezovanja in dolgoročnega sodelovanja med podjetji. Združena podjetja skupaj dosegajo večji tržni delež, racionalizirajo poslovanje in na ta način povečujejo dobiček. Poslovno sodelovanje in povezovanje prinašata določene prednosti ter ugodnosti vsem udeležencem (Alič in Vadnal 2003). Tudi slovenski pridelovalci in podjetja se dobro zavedajo, da s posamično prodajo pridelkov na trgu ne morejo biti več konkurenčni. Njihov nakupno-prodajni odnos ter povezovanje s podjetji, ki opravljajo enake dejavnosti, bi moral temeljiti na dolgoročnem tesnem sodelovanju in skupnem nastopanju na trgu (Alič 2001, povzeto po Alič in Vadnal 2003). Med posameznimi pridelovalci, ki se želijo povezati za skupno trženje in pridelavo,

je že opažen pozitiven odnos do povezovanja. Zanima jih tudi, katero strukturno obliko izbrati, kako se najbolj optimalno organizirati in na kakšen način izpeljati samo povezovanje (Alič in Vadnal 2003).

Ritson (1997, povzeto po Alič in Vadnal 2003) navaja nekaj prednosti povezovanja pridelovalcev:

- zagotovi se dobava dovolj velikih količin različnih proizvodov;
- vključenost v skupno promocijo pridelkov;
- vključenost v blagovne znamke;
- večji vpliv na tržni splet;
- vključenost v aktivnosti vzdolž tržnega kanala s čimer so pridelovalci bližje končnim kupcem;
- na svojem geografskem in panožnem področju izvajajo določen monopol;
- trženje lahko poteka glede na poreklo kmetijskih pridelkov.

Slovenska zakonodaja s področja kmetijstva omogoča naslednji dve obliki povezovanja: organizacije proizvajalcev in medpanožne organizacije. V Zakonu o kmetijstvu je organizacija proizvajalcev definirana kot združenje kmetijskih gospodarstev, ki ima cilj prilagajati proizvodnjo in ponudbo tržnim zahtevam. Organizaciji proizvajalcev se ta status lahko prizna, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je ustanovljena kot zadruga, gospodarska družba ali druga pravna oseba zasebnega prava;
- da njena pravila vsebujejo obveznosti članov, po katerih morajo slednji upoštevati določena pravila glede proizvodnje in prodaje ter ponuditi celotno tržno proizvodnjo v prodajo preko te organizacije. Obstajajo izjeme, za katere ne velja obveznost izključne prodaje, vendar pa so slednje dopustne le v obsegu in ob pogojih, ki jih določajo predpisi, izdani na podlagi tega zakona;
- da ima določeno najmanjše število članov in najmanjši obseg proizvodnje določenega kmetijskega pridelka oziroma živila ali skupine kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- da izkaže dejansko in uspešno poslovanje;

- da ne omejuje konkurence v nasprotju z zakonom (Uradni list RS, št. 45/2008).

Alič (2001, povzeto po Alič in Vadnal 2003) definira organizacijo proizvajalcev kot poslovno organizacijo kmetov. Ustanovljena je neposredno s strani pridelovalcev oziroma njihovih zadrug. Poslovni subjekt pri svojih članih vrši načrtovanje pridelave, jim nudi svetovanje glede uporabe tehnologij, izbora sortimenta in potrebnih količin ter trži pridelke članov.

2.3 Nepridobitna združenja

V Sloveniji delujejo naslednja nepridobitna združenja, v katera se lahko vključijo pridelovalci okrasnih rastlin:

- Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije;
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije;
- Gospodarska zbornica Slovenije;
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije;
- hortikultura društva.

2.3.1 Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije

Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije je bilo ustanovljeno leta 2010. Osnovni namen združenja je skrb za kakovostno pridelavo okrasnih rastlin ter s tem za povečanje konkurenčnosti slovenskih pridelovalcev na slovenskem trgu in tudi širše. Prizadevajo si za prenos znanja k vrtnarjem z različnimi posveti, seminarji, strokovnimi članki ter ekskurzijami. Delovanje združenja obsega tudi:

- vzpostavitev osnovnih standardov kakovosti okrasnih rastlin;
- zastopanje interesov članov združenja pri sodelovanju z zbornicami in državnimi institucijami;
- sodelovanje s strokovnimi in znanstvenimi organizacijami;
- sodelovanje z arhitekti;

- kontakt s pristojnimi institucijami (Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije 2015a).

Posledica uvoza okrasnih rastlin je neprimerna kakovost okrasnih rastlin, ki jih je težje prodati. Zato je za uspešno slovensko okrasno vrtnarstvo prvenstveno pomembna kakovost in ne količina. S tem namenom je združenje izdelalo lastno blagovno znamko »Pridelano v Sloveniji«. Upravni odbor združenja je leta 2012 sprejel Pravilnik o uporabi kolektivne blagovne znamke »Pridelano v Sloveniji«. V njem so določeni upravičenci do uporabe znamke, pravice in obveznosti uporabnikov, postopek pridobitve pravic uporabe ter ukrepi v primeru kršitev. V členih pravilnika je opisana tudi uporaba, namen, grafična podoba in nadzor nad uporabo znamke. Blagovna znamka predstavlja v Sloveniji pridelano kakovostno okrasno rastlino. Njena uporaba zagotavlja potrošnikom garancijo kakovosti in večjo prepoznavnost slovenskih proizvodov (Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije 2015b).

2.3.2 Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Za področje vrtnarstva nudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije svetovalno službo, ki jo sestavljajo svetovalci specialisti za vrtnarstvo. Zaradi premajhnega števila svetovalcev in obširnosti področja vrtnarstva (kmetijska panoga, ki zajema pridelavo okrasnih rastlin, zelenjave, gob in zelišč), svetovalci ponujajo strokovno pomoč in svetovanje predvsem na področju zelenjadarstva. Svetujejo pri izvajanju ukrepov kmetijske politike, varstvu rastlin, kolobarjenju ter gnojenju. Poleg tega spodbujajo pridelovalce k povezovanju, obnovi in posodabljanju namakalnih sistemov ter pridelavi v zavarovanih prostorih, z namenom povečati izven sezonsko ponudbo pridelkov. Skrbijo tudi za prenašanje znanja z različnih raziskovalnih ustanov v prakso in izobraževanje ter svetovanje pridelovalcem s ciljem večje ekonomičnosti pridelave. Uspešna vrtnarska pridelava zahteva stalno spremljanje in uvajanje novih tehnologij, vrst in sort rastlin, kar spada med naloge zbornice (Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije 2012). Cilj zbornice je s svojimi dejavnostmi na področjih stroke, gospodarstva ter politike izboljšati pogoje za vrtnarsko pridelavo v Sloveniji (Vrščaj 2005).

2.3.3 Gospodarska zbornica Slovenije

Gospodarska zbornica Slovenije svojim članom omogoča strokovno pomoč, poslovno svetovanje in informacije, sodelovanje pri navezovanju poslovnih stikov, izobraževanje in usposabljanje, organizira različne predstavitvene dogodke ter zastopa interese svojih članov pred državnimi organi. Poleg tega spodbuja gospodarske dejavnosti njenih članov in uresničuje njihove druge skupne interese (Uradni list RS, št. 60/06). Zbornica ponuja različne informacije o slovenskem in tujem poslovnem okolju, statistične podatke, oglaševanje in promocije v tiskanih in elektronskih gradivih, najem dvoran in sejnih sob, revije, priročnike, storitve mednarodnega poslovanja, seminarje in delavnice z različnih področjih, konference ter dogodke. Na te številne storitve in produkte imajo člani zbornice tudi do 50 % popusta (Gospodarska zbornica Slovenije 2016). Zbornica pokriva različne panoge in ena od njih je Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij. V zbornici so včlanjeni samostojni podjetniki in gospodarske družbe, ki v svoji glavni dejavnosti opravljajo proizvodnjo blaga in storitev naslednjih skupin: (1) kmetijska proizvodnja in lov (pridelovanje cvetja in drugih enoletnih rastlin, razmnoževanje rastlin, gojenje drugih sadnih dreves in grmovnic in drugo), gozdarstvo, ribištvo ter (2) proizvodnja živil, pijač in tobačnih izdelkov (Gospodarska zbornica Slovenije 2017).

2.3.4 Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije združuje člane, ki opravljajo istovrstno ali sorodno dejavnost, v strokovne sekcije. Sekcije opravljajo aktivnosti za izboljšanje dela in poslovanja članov, organizirajo skupne promocijske aktivnosti na domačem in tujih trgih, skrbijo za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje članov ter posredujejo poslovne informacije. Naloge sekcij so tudi uveljavljanje in oblikovanje skupnih interesov članov, spremljanje zakonodaje s področja dejavnosti sekcije ter zastopanje interesov članov sekcije pri sklepanju kolektivnih panožnih pogodb (Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije 2014). Leta 1995 je bila ustanovljena Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev, z namenom zastopanja interesov članov, pravnih oseb, posameznikov in samostojnih podjetnikov, ki se ukvarjajo z gojenjem cvetja in okrasnih rastlin, cvetličarstvom ter parkovnim vrtnarstvom.

Dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo člani, so:

- pridelovanje cvetja in drugih enoletnih rastlin;
- razmnoževanje rastlin;
- trgovina na drobno v cvetličarnah;
- urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice;
- pridelovanje vrtnin, okrasnih rastlin, semen in sadik;
- dejavnost cvetličarn;
- urejanje in vzdrževanje parkov, vrtov in zelenih športnih površin (Florist.si 2007).

2.3.5 Hortikultura društva

V Sloveniji poznamo številna hortikultura društva. Na celotnem območju Slovenije deluje Slovensko društvo za kulturo vrtov in narodne zbirke rastlin. Glavni namen in cilji združevanja tega društva so ohranjanje, evidentiranje in vzpostavljanje narodnih zbirk rastlin in vrtov, ohranjanje in promoviranje slovenskih sort okrasnih rastlin, organiziranje hortikulture prireditev in predavanj, izmenjavanje informacij, razvoj hortikulture turizma in drugo (Slovensko društvo za kulturo vrtov in narodne zbirke rastlin 2017). Tudi na lokalni ravni delujejo številna društva. Primer dobre prakse predstavlja Hortikultura društvo Maribor. Glavne aktivnosti društva so organiziranje strokovnih izletov in predavanj, udeleževanje na predavanjih, prireditvah in delavnicah in izvedba hortikulture dejavnosti v sodelovanju z občinami, vrtnarji ter drevesničarji. Društvo skrbi tudi za sodelovanje in povezovanje s sorodnimi društvi, spodbuja občane k urejanju bivalnega okolja in prireja različne hortikulture akcije (zasaditve novih zelenih površin). Društvo si prizadeva tudi za promocijo in sodelovanje s številnimi strokovnimi institucijami pri ohranjanju obstoječega javnega zelenja (Hortikultura društvo Maribor 2017).

2.4 Poslovno povezovanje

2.4.1 Gospodarsko interesno združenje

Oblika poslovnega povezovanja, v katero se lahko vključijo pridelovalci okrasnih rastlin, je gospodarsko interesno združenje. V Sloveniji deluje Profesionalna vrtnarska družba.

Družba zastopa najbolj inovativno svetovno vrtnarsko družbo Proven Winners, ki predstavlja vedno nove variacije rastlin (Profesionalna vrtnarska družba 2017).

Zakon določa, da lahko gospodarsko interesno združenje ustanovita vsaj dve družbi oziroma podjetnika. Cilj združenja je olajševati in pospeševati pridobitno dejavnost njegovih članov, izboljševati in povečevati rezultate te dejavnosti, ne pa ustvarjati lastnega dobička (Uradni list RS, št. 65/09).

2.4.2 Zadružništvo

Možna oblika poslovnega povezovanja, ki na področju okrasnega vrtnarstva pri nas še ne obstaja, je zadružništvo.

Zadružna zveza Slovenije, z. o. o. (2016) definira zadrugo kot obliko podjetja, v katero se člani združujejo prostovoljno in z namenom, da bodo skupaj močnejši, uspešnejši in konkurenčnejši. V Zakonu o zadrugah piše, da je zadruga organizacija vnaprej nedoločenega števila članov, ki ima namen pospeševati gospodarske koristi in razvijati gospodarske ali družbene dejavnosti svojih članov. Temelji na prostovoljnem pristopu, svobodnem izstopu, enakopravnem sodelovanju in upravljanju članov (Uradni list RS, št. 97/2009).

Zadruge so organizacije, katerih člani so načeloma uporabniki ali izvajalci storitev (načelo istovetnosti). Načelo istovetnosti omogoča, da člani zadruge niso le vlagatelji kapitala, ampak predvsem uporabniki njenih storitev v najširšem smislu besede, in sicer dobavitelji, odjemalci, delavci in podobno. Člani zadruge so torej hkrati tudi njeni lastniki. Vsak član ima en glas, kar pomeni, da imajo vsi enakovredno možnost odločanja o delovanju zadruge. Člani zadruge lahko torej sodelujejo pri odločitvi o njenem poslovanju, hkrati pa z zadrugo poslovno sodelujejo in kupujejo izdelke in storitve, ki jih ta ponuja. Pomembnejše dejavnosti, ki jih opravljajo kmetijske zadruge, so odkup kmetijskih pridelkov, trgovanje z mešanim blagom, ki oskrbuje podeželsko prebivalstvo z repromaterialom, fitofarmacevtskimi sredstvi, semeni, mineralnimi gnojili in močnimi

krmili. Zadruga združuje tudi predelavo različnih surovin, kot so na primer grozdje, meso in mleko. Številne zadruga znotraj svojih dejavnosti omogočajo tudi izvajanje računovodskih storitev in priprave poslovnih načrtov (Zadružna zveza Slovenije, z. o. o. 2016).

Kovačič (1993, povzeto po Udovč 2009) navaja, da je prednost združnega organiziranja nastopanje zadruga na trgu kot grosist. Na ta način se dosežejo relativno manjši stroški pri nabavi sredstev, višje cene pri prodaji proizvodov svojih članov ter količinski popusti pri nabavi različnih sredstev. Pri posameznem nastopanju na trgu med člani prihaja do določene konkurenčnosti, ki jo izkoristijo posredniška podjetja, pri povezovanju članov v zadruga pa notranja konkurenčnost med njimi odpade. Zadružna zveza Slovenije, z. o. o. (2016) med prednosti združnega organiziranja dodaja tudi prostovoljno članstvo. To pomeni, da član lahko izstopi iz zadruga, po prenehanju članstva pa se mu izplača delež.

V zadnji obsežnejši znanstveni analizi, opravljeni sredi devetdesetih let, je bil na vzorcu 1098 kmetijskih gospodarstev proučen odnos kmetov do zadruga. Rezultati so pokazali, da je najpomembnejši razlog za sodelovanje kmetov z zadruga še vedno prodaja kmetijskih pridelkov in nabava sredstev za proizvodnjo. Na finančnem področju pa je sodelovanje bistveno manjše. Pripravljenost kmetov oz. članov, da bi vlagali finančna sredstva v zadruga, je razmeroma majhna (Kovačič in sod. 1996, povzeto po Udovč 2009).

3 MATERIAL IN METODE DELA

V empiričnem delu diplomske naloge smo opravili raziskavo, v kateri smo o možnosti poslovnega organiziranja v združništvo anketirali pridelovalce okrasnih rastlin.

3.1 Anketni vprašalnik

Anonimni anketni vprašalnik smo oblikovali na podlagi spoznanj iz objavljenih virov. Anketni vprašalnik je razdeljen na tri sklope vprašanj, in sicer: podatki o pridelovalnem obratu, vključenost v organizacije pridelovalcev in združenja ter sodelovanje s kmetijskimi zadrugami. Vprašalnik je sestavljen iz skupno 24 vprašanj.

Pri podatkih o pridelovalnem obratu nas je zanimala velikost pridelovalnih površin, število pridelanih sadik, koliko let se ukvarjajo s pridelavo okrasnih rastlin, kaj vse pridelujejo od okrasnih rastlin itd. V drugem sklopu vprašanj nas je zanimalo, ali so vrtnarji vključeni v katero izmed organizacij ali združenj pridelovalcev, katere storitve ali produkte koristijo preko organizacije pridelovalcev ali združenja, s katerimi prednostmi povezovanja pridelovalcev se strinjajo in drugo. V tretjem sklopu vprašanj smo poskušali izvedeti, ali bi se vrtnarji v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin bili pripravljeni vključiti vanjo. Povprašali smo tudi, s katerimi razlogi za sodelovanje ter nesodelovanje v kmetijski zadrugi se strinjajo.

V prilogi 1 je prikazan anketni vprašalnik, na katerega so odgovarjali anketiranci.

3.2 Izvedba anketiranja

Anketiranje je bilo izvedeno v mesecu maju in juniju 2017, in sicer na dva načina. Pidelovalce okrasnih rastlin smo izbrali naključno. Pidelovalce smo obiskali na sedežu podjetja in jih prosili, da izpolnijo vprašalnik. Drugi način anketiranja je bil zaradi večje oddaljenosti pridelovalcev izveden preko elektronske pošte. Vzorec zajema pridelovalce

okrasnih rastlin na območju severovzhodne Slovenije. V anketi je sodelovalo 17 pridelovalcev.

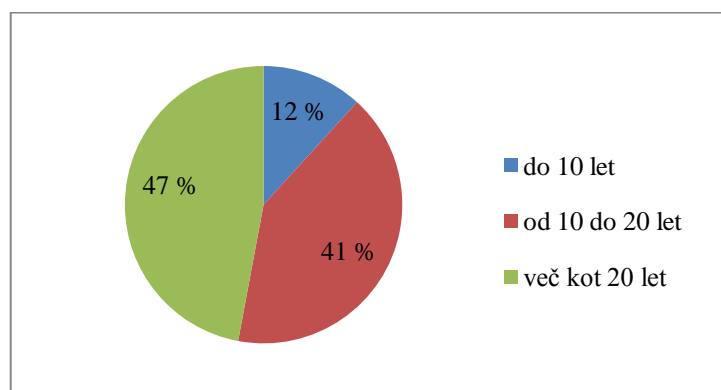
3.3 Statistična obdelava podatkov

Podatke, pridobljene z anketnim vprašalnikom, smo obdelali z metodo opisne statistike. Pridobljene podatke smo vnesli in uredili z računalniškim generatorjem Microsoft Office Excel.

4 REZULTATI Z RAZPRAVO

4.1 Analiza podatkov o pridelovalnih obratih

Med pridelovalci je kar 47 % takšnih, ki se s pridelavo okrasnih rastlin ukvarjajo več kot 20 let. 41 % se jih s pridelavo ukvarja od 10 do 20 let, najmanj pridelovalcev pa do 10 let (grafikon 1).

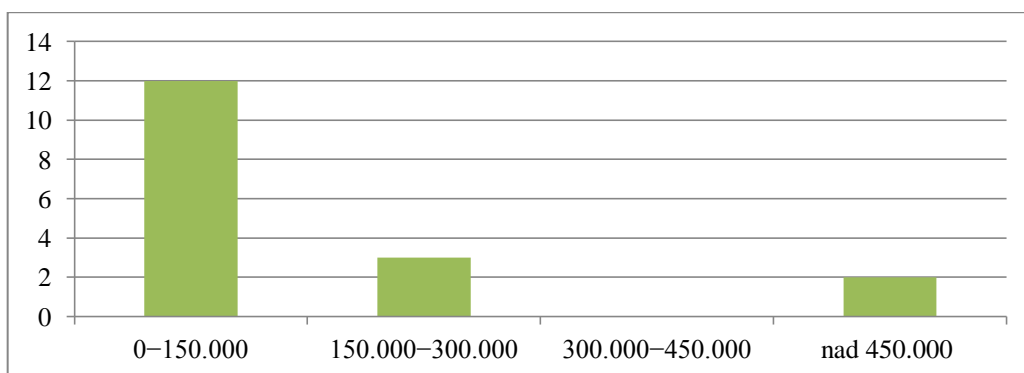
Grafikon 1: Razvrstitev pridelovalcev glede na leta pridelave okrasnih rastlin

Pri velikosti pridelovalnih površin smo ugotovili, da ima največ anketirancev od 1000 do 5000 m² površin in najmanj anketirancev od 500 do 1000 m² površin.

Od vseh anketiranih se kar 82 % pridelovalcev ukvarja z lastno pridelavo sadik okrasnih rastlin. To pomeni, da sami poskrbijo za ukoreninjanje potaknjencev in gojenje sejancev z namenom nadaljnjega gojenja.

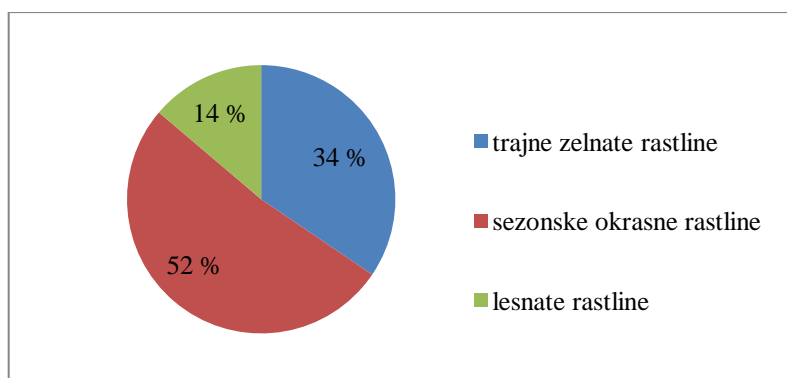
Anketirance smo vprašali po številu pridelanih sadik okrasnih rastlin za prodajo končnemu kupcu. Največ pridelovalcev ima kapaciteto pridelave do 150.000 sadik in najmanj nad

450.000 sadik. V anketiranju ni sodeloval noben pridelovalec s kapaciteto pridelave od 300.000 do 450.000 sadik (grafikon 2).

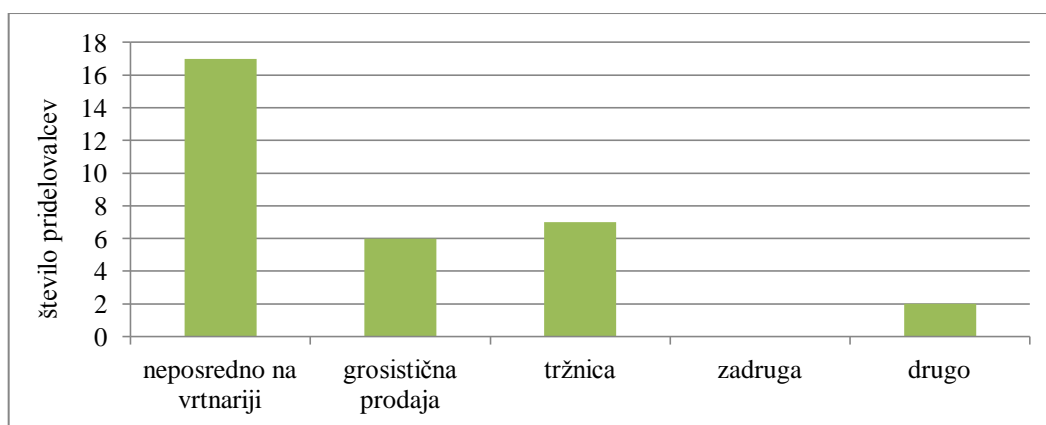
Grafikon 2: Razvrstitev pridelovalcev glede na število pridelanih sadik

Raziskava je pokazala, da se več kot polovica anketiranih pridelovalcev (52 %) ukvarja s pridelavo sezonskih okrasnih rastlin (enoletnice, dvoletnice, balkonske rastline, sobne rastline in lončnice). Najmanjši delež (14 %) predstavljajo pridelovalci lesnatih rastlin (listopadna, zimzelena ali vednozeleno drevesa, grmi, polgrmi, vzpenjavke in pokrovne rastline) (grafikon 3).

Grafikon 3: Razvrstitev pridelovalcev glede na vrsto pridelave okrasnih rastlin

Pri vprašanju o načinu prodaje smo ugotovili, da se vsi pridelovalci poslužujejo prodaje neposredno na vrtnariji. Poleg neposredne prodaje na vrtnariji sedem pridelovalcev prodaja na tržnicah in šest pridelovalcev preko grosistične prodaje. V anketiranju ni sodeloval noben pridelovalec, ki bi svoje pridelke prodajal preko zadruga. Pri možnosti »drugo« je eden izmed pridelovalcev odgovoril, da prodaja preko interneta, eden pa, da prodaja na stojnicah (grafikon 4).

Grafikon 4: Način prodaje pridelovalcev

4.2 Analiza podatkov o vključenosti v organizacije pridelovalcev ali združenja

Štirinajst pridelovalcev (82 %) je odgovorilo, da so vključeni v različne organizacije pridelovalcev ali združenja, trije pridelovalci pa niso vključeni.

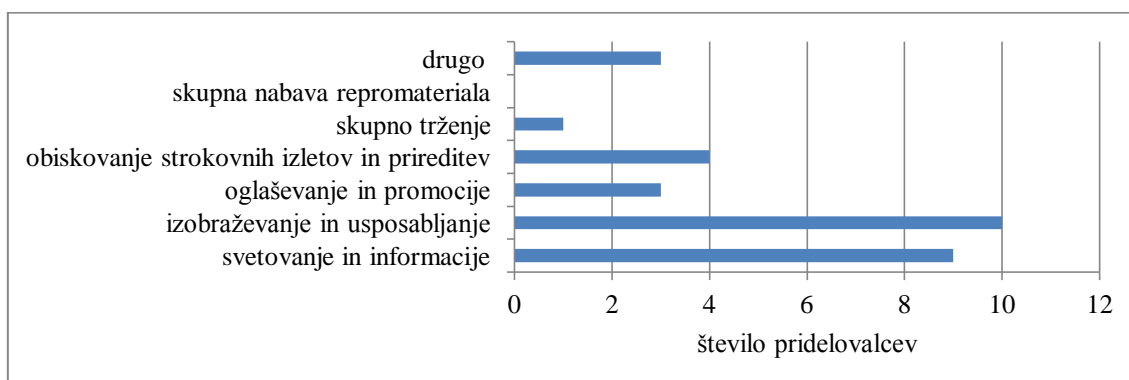
Raziskava je pokazala, da je največ pridelovalcev vključenih v Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Najmanj pridelovalcev je vključenih v hortikultura društva in Profesionalno vrtnarsko družbo. V zadrugo ni vključen noben pridelovalec (grafikon 5).

Grafikon 5: Vključenost pridelovalcev v organizacije pridelovalcev in združenja

Ugotovili smo, da največ pridelovalcev preko organizacije pridelovalcev ali združenja koristi izobraževanje in usposabljanje ter svetovanje in informacije. Najmanj pridelovalcev se odloča za skupno trženje. Preko organizacije pridelovalcev ali združenja noben pridelovalec ne koristi skupne nabave repromateriala. Trije pridelovalci, ki so vključeni v organizacije pridelovalcev ali združenja, pa so pri možnosti »drugo« odgovorili, da ne uveljavljajo nobene storitve ali produkta. Eden pridelovalec, ki je vključen v organizacije pridelovalcev ali združenja, na vprašanje ni odgovoril (grafikon 6).

Grafikon 6: Koriščenje storitev ali produktov pridelovalcev preko organizacije pridelovalcev ali združenj

Pridelovalce, ki niso vključeni v nobeno organizacijo pridelovalcev ali združenje, smo povprašali, ali se imajo v prihodnosti namen vključiti vanje. Dva pridelovalca sta odgovorila pritrdilno, eden pridelovalec pa tega namena nima.

Več kot polovica (69 %) pridelovalcev je odgovorila, da ni zadovoljna s sodelovanjem slovenskih vrtnarjev med seboj. Eden pridelovalec je neopredeljen, saj je odgovoril z da in ne.

V preglednici 3 so prikazane frekvence odgovorov na trditve v zvezi s prednostmi povezovanja pridelovalcev. Želeli smo ugotoviti, kaj pridelovalci menijo o medsebojnem povezovanju pridelovalcev.

Preglednica 3: Frekvence odgovorov na trditve v zvezi s prednostmi povezovanja pridelovalcev

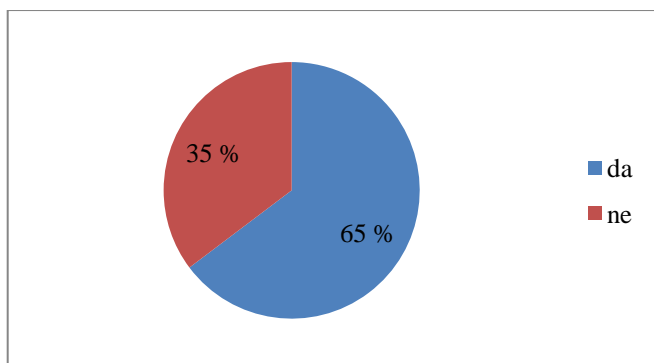
		popolnoma se ne strinjam	se ne strinjam	neodločen	se strinjam	popolnoma se strinjam
A	Zagotovi se dobava dovolj velikih količin različnih proizvodov	1	3	3	8	2
B	Doseganje boljšega finančnega rezultata	1	1	7	6	2
C	Skupen nastop na trgu	1	1	5	5	5
D	Vključenost v skupno promocijo pridelkov	1	0	3	9	4
E	Boljši dostop do informacij	1	0	2	9	5
F	S posamično prodajo pridelkov na trgu je težje biti konkurenčen	2	1	7	3	4
G	Nižji stroški za posameznika	1	3	5	5	3
H	Večji vpliv na tržni splet (prodajo)	1	1	5	9	1
I	Na svojem geografskem in panožnem področju izvajajo določen monopol	1	2	7	6	1

S trditvijo »zagotovi se dobava dovolj velikih količin različnih proizvodov« se strinja 10 pridelovalcev, 4 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »doseganje boljšega finančnega rezultata« se strinja 8 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata. S trditvijo »skupen nastop na trgu« se strinja 10 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata. S trditvijo »vključenost v skupno promocijo pridelkov« se strinja 13 pridelovalcev, 1 pa se s trditvijo ne strinja. S trditvijo »boljši dostop do informacij« se strinja 14 pridelovalcev, 1 pa se s trditvijo ne strinja. S trditvijo »s posamično prodajo pridelkov na trgu je težje biti konkurenčen« se strinja 7 pridelovalcev, 3 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »nižji stroški za posameznika« se strinja 8 pridelovalcev, 4 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »večji vpliv na tržni splet (prodajo)« se strinja 10 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata. S trditvijo »na svojem geografskem in panožnem področju izvajajo določen monopol« se strinja 7 pridelovalcev, 3 pa se s trditvijo ne strinjajo.

Rezultati analize trditev kažejo, da se velika večina pridelovalcev strinja s prednostmi povezovanja pridelovalcev.

4.3 Analiza podatkov o sodelovanju s kmetijskimi zadrugami

Glede na rezultate več kot polovica (65 %) pridelovalcev pozna obliko poslovnega organiziranja združništvo (grafikon 7).

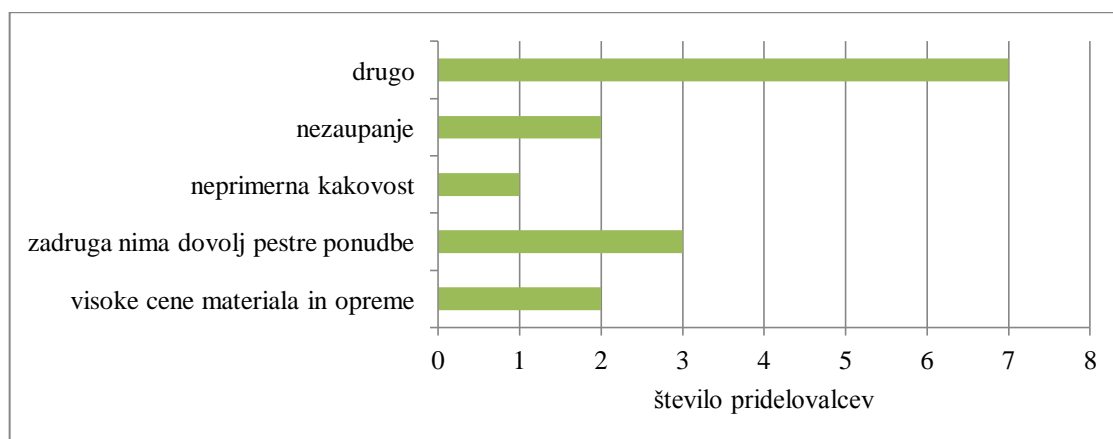

Grafikon 7: Poznavanje poslovnega organiziranja združništvo s strani pridelovalcev

Dva pridelovalca sta odgovorila, da kmetijska zadruga od njiju odkupuje sadike okrasnih rastlin. Raziskava je torej pokazala, da od velike večine pridelovalcev (88 %) zadruga ne odkupujejo sadik okrasnih rastlin.

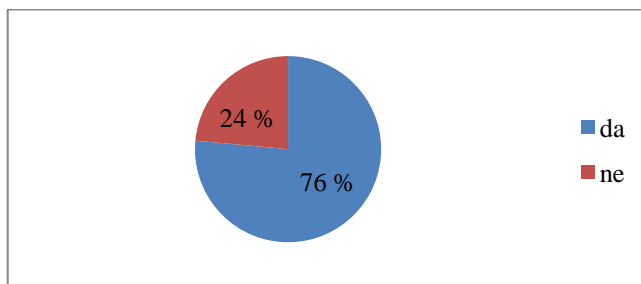
Pri naročanju repromateriala smo ugotovili, da samo dva pridelovalca naročata repromaterial preko zadruga, in sicer sredstva za varstvo rastlin. Pri možnosti »drugo« je en pridelovalec dodal, da preko zadruga naroča različne lesene zaboje in vreče za dekoracijo.

Pridelovalce, ki ne naročajo repromateriala preko zadruga, smo vprašali po razlogih. Največ pridelovalcev je pri možnosti »drugo« navedlo naslednje razloge: zadruga ni specialno založena za potrebe vrtnarja, v panogi vrtnarstva ni razvit pravi sistem sodelovanja, pomanjkanje izkušenj z zadruga, nepoznavanje in ni potrebe. Trije pridelovalci menijo, da zadruga nima dovolj pestre ponudbe. Dva pridelovalca se za nakup preko zadruga ne odločata zaradi visokih cen materiala in opreme, dva pridelovalca pa zaradi nezaupanja. En pridelovalec se nakupa repromateriala preko zadruga ne poslužuje zaradi neprimerne kakovosti. Na vprašanje nista odgovorila dva pridelovalca (grafikon 8).

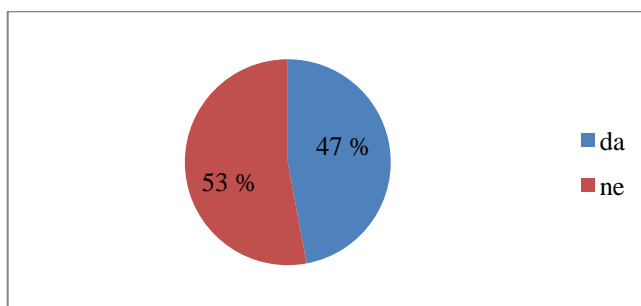
Grafikon 8: Razlogi, zaradi katerih pridelovalci repromateriala ne naročajo preko zadruga

V primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin bi več kot polovica (76 %) anketiranih bila pripravljena postati član zadruga in s tem sočasno lastnik, poslovni partner, uporabnik storitev ali delavec (grafikon 9).

Grafikon 9: Pripravljenost pridelovalcev, da bi v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin postali njeni člani

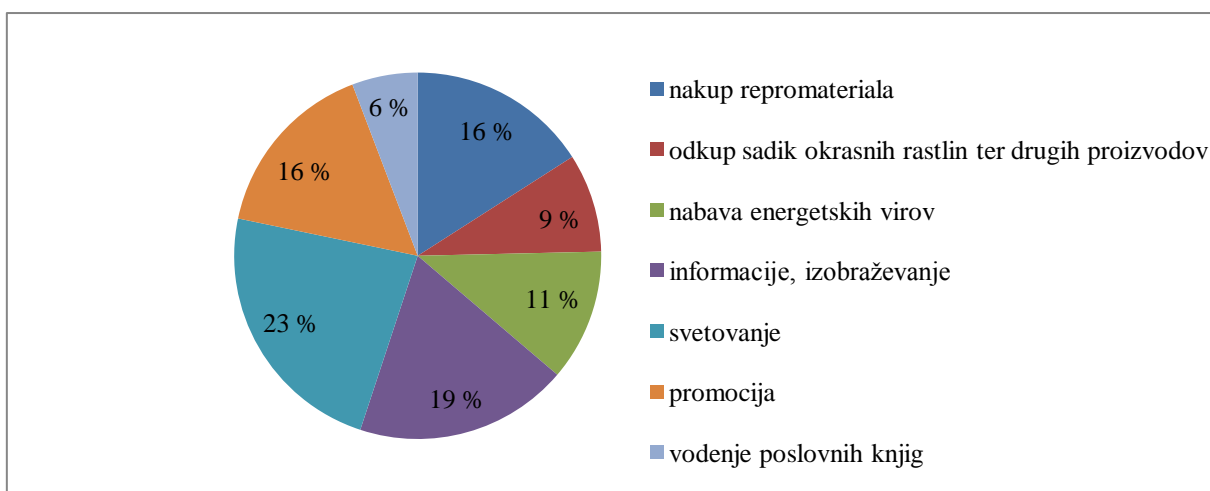
Anketirance smo vprašali, če bi bili pripravljene v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin zaposliti osebo, ki bi skrbela za nabavo repromateriala, trženje, promocijo, strokovne informacije in drugo. 53 % pridelovalcev ne bi zaposlilo osebe, ostalih 47 % pridelovalcev pa bi slednje bilo pripravljeno narediti (grafikon 10).

Grafikon 10: Pripravljenost pridelovalcev za zaposlitev osebe v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin

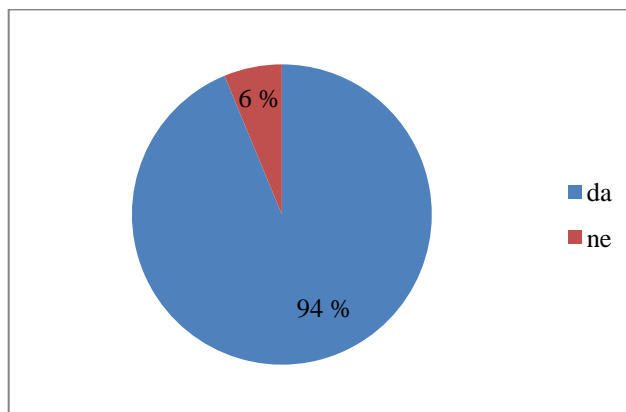
Osem pridelovalcev bi bilo pripravljenih plačati znesek do 500 € za letno članarino za pokritje stroškov obratovanja zadruge. Trije pridelovalci bi namenili za te stroške od 500 do 1000 €. Štirje pridelovalci niso podali odgovora. En pridelovalec je dopisal, da bi plačal do 100 € ter en pridelovalec 0 €.

Ugotovili smo, da bi v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin bilo največje zanimanje za koriščenje storitve svetovanja (23 %), za informacije in izobraževanje (19 %), nakup repromateriala (16 %) ter promocijo (16 %). Sledi nabava energetskih virov (11 %) in odkup sadik okrasnih rastlin ter drugih proizvodov (9 %). Najmanj pridelovalcev bi se odločilo za storitev vodenje poslovnih knjig (6 %) (grafikon 11).

Grafikon 11: Storitve ali produkti, ki bi jih pridelovalci koristili v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin

Velika večina (94 %) pridelovalcev meni, da bi bilo potrebno ustanoviti zadrugo pridelovalcev okrasnih rastlin na območju severovzhodne Slovenije (grafikon 12). En pridelovalec je neopredeljen, saj je dopisal »ne vem«.

Grafikon 12: Mnenje pridelovalcev o potrebi ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin na območju SV Slovenije

V preglednici 4 so prikazane frekvence odgovorov na trditve v zvezi z razlogi za sodelovanje v kmetijski zadrugi. Želeli smo ugotoviti, s katerimi razlogi za sodelovanje v kmetijski zadrugi se pridelovalci strinjajo in v kolikšni meri.

		popolnoma se ne strinjam	se ne strinjam	neodločen	se strinjam	popolnoma se strinjam
A	Zadruga uspešno trži oddane pridelke	2	1	6	7	1
B	Zagotovljen odkup pridelkov	2	1	3	8	3
C	Sam nisem sposoben trži pridelkov	5	7	4	1	0
D	Ugodne cene materiala, opreme in storitev	1	2	5	6	3
E	Zaupanje vodstvu zadruga	1	2	9	5	0
F	Korektni poslovni odnosi, ni okoriščanja	1	1	9	6	0
G	Inovativnost zadruga	1	1	7	7	1
H	Kvaliteta materialov, opreme	1	1	4	10	1

Preglednica 4: Frekvence odgovorov na trditve v zvezi z razlogi za sodelovanje v kmetijski zadrugi

S trditvijo »zadruga uspešno trži oddane pridelke« se strinja 8 pridelovalcev, 3 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »zagotovljen odkup pridelkov« se strinja 11 pridelovalcev, 3 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »sam nisem sposoben trži pridelkov« se strinja 1 pridelovalcev, 12 pa se jih s trditvijo ne strinja. S trditvijo »ugodne cene materiala, opreme in storitev« se strinja 9 pridelovalcev, 3 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »zaupanje vodstvu zadruga« se strinja 5 pridelovalcev, 3 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »korektni poslovni odnosi, ni okoriščanja« se strinja 6 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata. S trditvijo »inovativnost zadruga« se strinja 8 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata. S trditvijo »kvaliteta materialov, opreme« se strinja 11 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata.

Rezultati analize trditev kažejo, da se večina pridelovalcev strinja z razlogi za sodelovanje v kmetijski zadrugi. Menijo, da zadruga uspešno trži oddane pridelke ter da je zagotovljen odkup pridelkov. Strinjajo se z ugodnimi cenami in kvaliteto materialov, opreme in storitev ter inovativnostjo zadruga. Ne strinjajo pa se, da sami niso sposobni trži pridelkov. Pidelovalci so pri trditvi o zaupanju vodstvu zadruga ter o korektnih poslovnih odnosih, brez okoriščanja ostali neodločeni.

V preglednici 5 so prikazane frekvence odgovorov na trditve v zvezi z razlogi za nesodelovanje v kmetijski zadrugi. Želeli smo ugotoviti, s katerimi razlogi za nesodelovanje v kmetijski zadrugi se pridelovalci strinjajo in v kolikšni meri.

Preglednica 5: Frekvence odgovorov na trditve v zvezi z razlogi za nesodelovanje v kmetijski zadrugi

		strinjam	se ne strinjam	neodločen	se strinjam	popolnoma se strinjam
A	Vodstvu zadruga ne zaupam	2	2	11	1	1
B	Zadruga se v poslovanju ne prilagaja novim potrebam	1	4	8	2	2
C	Zadruga daje prednost drugim dejavnostim, ki niso v interesu članov	3	2	9	2	1
D	Člani nimajo vpliva na odločanje v zadrugi	3	2	7	4	1
E	Zakasnjena plačila za oddane proizvode	2	0	7	6	2
F	Zadruga ni uspešna pri trženju pridelkov	1	4	7	4	1
G	Nisem pripravljen za povezovanje v zadrugo	1	6	7	1	2
H	Nisem dovolj informiran v zvezi z delovanjem zadruga	2	2	6	5	2
I	Druge oblike povezovanja pridelovalcev mi bolj ustrezajo	1	4	8	2	2
J	Individualni nastop na trgu je učinkovitejši	1	6	6	1	3

S trditvijo «vodstvu zadruga ne zaupam» se strinjata 2 pridelovalca, 4 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »zadruga se v poslovanju ne prilagaja novim potrebam« se strinjajo 4 pridelovalci, 5 pa se jih s trditvijo ne strinja. S trditvijo »zadruga daje prednost drugim dejavnostim, ki niso v interesu članov« se strinjajo 3 pridelovalci, 5 pa se jih s trditvijo ne strinja. S trditvijo »člani nimajo vpliva na odločanje v zadrugi« se strinja 5 pridelovalcev, 5 pa se jih s trditvijo ne strinja. S trditvijo »zakasnjena plačila za oddane proizvode« se strinja 8 pridelovalcev, 2 pa se s trditvijo ne strinjata. S trditvijo »zadruga ni uspešna pri trženju pridelkov« se strinja 5 pridelovalcev, 5 pa se jih s trditvijo ne strinja. S trditvijo »nisem pripravljen za povezovanje v zadrugo« se strinjajo 3 pridelovalci, 7 pa se jih s trditvijo ne strinja. S trditvijo »nisem dovolj informiran v zvezi z delovanjem zadruga« se strinja 7 pridelovalcev, 4 pa se s trditvijo ne strinjajo. S trditvijo »druge oblike povezovanja pridelovalcev mi bolj ustrezajo« se strinjajo 4 pridelovalci, 5 pa se jih s

trditvijo ne strinja. S trditvijo »individualni nastop na trgu je učinkovitejši« se strinjajo 4 pridelovalci, 7 pa se jih s trditvijo ne strinja.

Rezultati analize trditev kažejo, da je večina pridelovalcev ostala neodločena do razlogov za nesodelovanje v kmetijski zadrugi. Pridelovalci menijo, da niso dovolj informirani v zvezi z delovanjem zadruga. Strinjajo se tudi s trditvijo o zakasnjem plačilu za oddane proizvode. Nestrinjanje so pokazali le pri trditvi, da je individualen nastop na trgu učinkovitejši. Pri trditvi o nepripravljenosti za povezovanje v zadrugo je sedem pridelovalcev ostalo neodločenih, sedem se jih s trditvijo ne strinja, trije so odgovorili pritrdilno. Pri ostalih šestih trditvah so pridelovalci neodločeni.

5 SKLEPI

Na podlagi anketnega vprašalnika, izvedenega v mesecu maju in juniju 2017, smo ugotavljali pripravljenost pridelovalcev okrasnih rastlin severovzhodne Slovenije za povezovanje v poslovno organiziranje združništvo.

V raziskavi je sodelovalo 17 pridelovalcev okrasnih rastlin. Od tega se največ pridelovalcev (52 %) ukvarja s pridelavo sezonskih okrasnih rastlin in najmanj (14 %) z lesnatimi rastlinami. Ugotovili smo, da se veliko anketirancev s pridelavo okrasnih rastlin ukvarja relativno kratko obdobje, saj se samo 8 pridelovalcev ukvarja s pridelavo več kot 20 let. Rezultati so pokazali, da 13 pridelovalcev prideluje okrasne rastline na površinah do 5000 m² in da 12 pridelovalcev pridelava 150.000 sadik na leto. To nakazuje, da so v raziskavi sodelovali pridelovalci z majhnimi pridelovalnimi površinami, ki večino svojih proizvodov prodajo neposredno na vrtnariji, tržnici ali preko grosistične prodaje. Velika večina (82 %) pridelovalcev se ukvarja z lastno pridelavo sadik okrasnih rastlin.

V drugem sklopu vprašanj smo ugotovili, da je 82 % pridelovalcev vključenih v organizacije pridelovalcev ali združenja. Od tega jih je večina vključena v Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Raziskava opozarja na potrebo po večjem sodelovanju okrasnih pridelovalcev med seboj, saj večina (69 %) pridelovalcev ni zadovoljna z medsebojnim sodelovanjem slovenskih vrtnarjev.

Hipotezo, da večina pridelovalcev okrasnih rastlin pozna obliko poslovnega organiziranja združništvo, lahko potrdimo. Več kot polovica (65 %) pridelovalcev je na vprašanja, ali poznate obliko poslovnega organiziranja združništvo, odgovorila z da.

Hipotezo, da večina pridelovalcev okrasnih rastlin meni, da bi bilo potrebno na območju SV Slovenije ustanoviti zadrugo pridelovalcev okrasnih rastlin, lahko potrdimo. Ugotovili smo, da se velika večina (94 %) pridelovalcev strinja s potrebo po ustanovitvi zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin na območju SV Slovenije.

Več kot polovica (76 %) pridelovalcev bi v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin bila pripravljena postati član zadruge in s tem sočasno lastnik, poslovni partner, uporabnik storitev ali delavec. Hipotezo, da je večina pridelovalcev okrasnih rastlin pripravljena za povezovanje v zadrugo, lahko potrdimo.

Hipotezo, da bi večina pridelovalcev okrasnih rastlin v primeru ustanovitve zadruge pridelovalcev okrasnih rastlin bila pripravljena zaposliti strokovno osebo, ki bi skrbela za nabavo repromateriala, trženje, promocijo in drugo, zavržemo. 53 % pridelovalcev ne bi zaposlilo strokovne osebe.

Po opravljeni raziskavi lahko sklepamo, da bi bilo v prihodnje potrebno na področju okrasnega vrtnarstva v Sloveniji izboljšati organiziranost in povezovanje pridelovalcev med seboj. Pridelovalci, vključeni v raziskavo, se zavedajo prednosti povezovanja pridelovalcev.

6 VIRI

1. Alič V. 2001. Delovanje organizacij proizvajalcev za pridelovalce svežega sadja, sveže zelenjave in oljčnega olja v Sloveniji. SAD. Revija za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo: 7–12 str.
2. Alič V, Vadnal K. 2003. Možne smeri razvoja organizacijskih oblik povezovanja slovenskih pridelovalcev in kmetijskih podjetij v hortikulturni panogi. V: Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije–DAES. Slovensko kmetijstvo in Evropska unija. Ljubljana: 306, 307, 315 str.
3. Florist.si. 2007. Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev. (elektronski vir)
<http://www.florist.si/sekcija.aspx> (18. januar 2017)
4. Gospodarska zbornica Slovenije. 2016. Pregled storitev. Ljubljana: 5–17. (elektronski vir)
https://www.gzs.si/Portals/O-gzs-clanski-center/Vsebine/novice-priponke/cenik_v1_web.pdf (15. november 2016)
5. Gospodarska zbornica Slovenije. Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij. 2017. Članstvo. (elektronski vir)
https://www.gzs.si/zbornica_kmetijskih_in_zivilskih_podjetij/vsebina/O-ZK%C5%BDP/%C4%8C%20Clanstvo (26. maj 2017)
6. Hortikulturno društvo Maribor. 2017. Dejavnosti. (elektronski vir)
<http://www.hortikultura-mb.si/dejavnost-hortikulturnega-drustva-maribor.html> (27. marec 2017)
7. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. 2012. Vrtnarstvo. (elektronski vir)
<http://www.kgzs.si/gv/kmetijstvo/rastlinska-pridelava/vrtnarstvoo.aspx> (20. januar 2017)

8. Kovačič M. 1993. Kaj je zadruga in kako deluje. V: Združništvo in upravljanje zadrug. Zbornik. Zv. 3. Ljubljana. Družba za razvoj podeželja: 27–46 str.
9. Kovačič M, Erjavec E, Vadnal K, Vehovar V, Hribernik F, Avsec F, Stopar M, Fabijan R, Perpar A, Šavli B. 1996. Preobrazba kmetijskega združništva v Sloveniji. Zaključno poročilo o rezultatih opravljenega raziskovalnega dela razvojnega raziskovanja. Ljubljana. Biotehniška fakulteta. Oddelek za agronomijo. Oddelek za zootehniko
10. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. 2014. Statuta Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. (elektronski vir)
https://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEWji9sbJ_bvQAhUGPRQKHcGuBWYQFggBMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ozs.si%2FPortals%2F0%2FMedia%2FDokumenti%2FOZS%2FStatut_3.7.2014.pdf&usg=AFQjCNG1uzup0gUQBvaxhQWwZL4W2MV4mg&sig2=hIYa9QIK1zgZAg6pC7Hj_A&cad=rja (22. november 2016)
11. Profesionalna vrtnarska družba. 2017. (elektronski vir)
<http://pvd.si/> (29. maj 2017)
12. Ritson C. 1997. Agro-food marketing. Padberg D. (ed) New York, CAB International, Zaragoza: Centro internacional de altos estudios agronomicos Mediterraneo, Instituto agronomicos Mediterraneo de Zaragoza: 492 str.
13. Slovensko društvo za kulturo vrtov in narodne zbirke rastlin. 2017. Statut društva za kulturo vrtov in narodne zbirke rastlin (1/6). (elektronski vir)
http://www.svz-si.eu/sl/Splosno_o_drustvu/ (23. marec 2017)
14. Statistični urad Republike Slovenije. 2017. Pridelava okrasnih rastlin in rezanega cvetja, Slovenija, po letih. (elektronski vir)

- http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=15P6007S&ti=&path=../Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/04_rastlinska_pridelava/02_15P60_popis_vrtnarstva_2010/&lang=2 (24. maj 2017)
15. Šegula S, Udovč A. 2013. Konkurenčnost in možnosti razvoja slovenskih vrtnarij s pridelavo okrasnih rastlin. V: Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije–DAES. Orodja za podporo odločanju v kmetijstvu in razvoju podeželja. Krško: 223, 228, 229, 231 str.
  16. Šegula S, Udovč A. 2010. Model za analizo dohodkovnega položaja slovenskih vrtnarij z okrasnimi rastlinami. V: Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije–DAES. Sodobni izzivi menedžmenta v agroživilstvu. Pivola: 188. (elektronski vir) www.daes.si/files/DAES%20zbornik%202010-koncna.pdf (24. maj 2017)
  17. Šušek A, Šturbej J, Osterc G. 2012. Pomen okrasnega vrtnarstva v Sloveniji. Zelena dežela. Glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. št. 106: 16 str.
  18. Udovč A. 2009. Zadruga kot uspešen model podjetniškega organiziranja. V: Zadružna zveza Slovenije, z. o. o. . Zadružništvo kot model uspešnega poslovnega organiziranja v Sloveniji. Ljubljana: 5, 6 str.
  19. Uradni list RS, št. 60/06. Zakon o gospodarskih zbornicah (elektronski vir) <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4251> (7. november 2016)
  20. Uradni list RS, št. 45/2008. Zakon o kmetijstvu (ZKme-1). (elektronski vir) <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2008-01-1978?sop=2008-01-1978> (3. februar 2017)
  21. Uradni list RS, št. 97/2009. Zakon o zadrugah (ZZad-UPB2). (elektronski vir) <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2009-01-4249?sop=2009-01-4249> (26. maj 2017)

22. Uradni list RS, št. 65/09. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). (elektronski vir)
<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4291#> (22. junij 2017)
23. Vrščaj A. 2005. Predstavitev strokovnega odbora za vrtnarstvo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. V: Kmetijsko gozdarski zavod. KZ Krka. Kmetijska šola Grm. Vrtnarstvo: kako do zdrave hrane in okolja?. Novo mesto. Kmetijsko gozdarski zavod. KZ Krka. Kmetijska šola Grm: 87, 88 str.
24. Zadržna zveza Slovenije, z. o. o. . 2016. Zadržništvo kot model uspešnega poslovnega organiziranja v Sloveniji. Ljubljana: 7, 12, 13, 14, 19, 21. (elektronski vir)
http://www.zadržna-zveza.si/index.php?option=com_content&task=view&id=688
(29. maj 2017)
25. Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije. 2015a. O združenju. (elektronski vir)
<http://www.zpors.si/o-zdruzenju.html> (30. januar 2017)
26. Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije. 2015b. Blagovna znamka. (elektronski vir)
<http://www.zpors.si/lastna-blagovna-znamka.html> (30. januar 2017)

ZAHVALA

Iskrena zahvala gre mentorju,izr. prof. dr. Andreju Šušku, za vso strokovno pomoč, potrpežljivost in vodenje v času izdelave diplomskega dela.

Posebna zahvala gre mojima staršema, ki sta mi omogočila študij in mi vedno stala ob strani. Iskrena hvala sestri Sergeji, ki mi je bila za zgled, vodilo in mi je pomagala v težkih trenutkih. Posebno zahvalo iz srca posvečam fantu Samotu. Zahvaljujem se tudi vsem prijateljem za ves dragocen čas in spodbude.

Hvala vsem anketirancem, ki so si vzeli čas za reševanje anketnega vprašalnika.

PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik

VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Sem Vanja Matijec, študentka dodiplomskega študija na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru. V okviru priprave diplomskega dela pod mentorstvom prof. dr. Andreja Šušeka raziskujem možnosti poslovnega povezovanja v združništvo pri pridelovalcih okrasnih rastlin. Vprašalnik je anonimen, rezultati pa bodo uporabljeni izključno za potrebe raziskave. Za Vaše sodelovanje se Vam iskreno zahvaljujem!

I. PODATKI O PRIDELOVALNEM OBRATU

1. Koliko časa se ukvarjate s pridelavo okrasnih rastlin?

- a) do 10 let
- b) od 10 do 20 let
- c) več kot 20 let

2. Velikost pridelovalnih površin

- a) do 500 m²
- b) 500–1000 m²
- c) 1000–5000 m²
- d) nad 5000 m²

3. Ali se v vaši vrtnariji ukvarjate z lastno pridelavo sadik okrasnih rastlin (ukoreninjanje potaknjencev in gojenje sejancev z namenom nadaljnjega gojenja)?

- a) da
- b) ne

4. Število pridelanih sadik okrasnih rastlin za prodajo končnemu kupcu

- a) 0–150.000
- b) 150.000–300.000
- c) 300.000–450.000
- d) nad 450.000

5. Kaj vse pridelujete od okrasnih rastlin?

- a) trajne zelnate rastline (trajnice)

- b) sezonske okrasne rastline (enoletnice, dvoletnice, balkonske rastline, sobne rastline in lončnice)
- c) lesnate rastline (listopadna, zimzelena ali vednozeleno drevesa, grmi, polgrmi, vzpenjavke in pokrovne rastline).

6. Način prodaje

- a) neposredno na vrtnariji
- b) grosistična prodaja
- c) tržnica
- d) zadruga
- e) drugo: _____

II. VKLJUČENOST V ORGANIZACIJE PRIDELOVALCEV IN ZDRUŽENJA

1. Ali ste vključeni v katerokoli organizacijo pridelovalcev ali združenje?

- a) da
- b) ne

2. V katero organizacijo pridelovalcev ali združenje ste vključeni?

(za tiste, ki na vprašanje 1 odgovorijo z da)

- a) Gospodarska zbornica Slovenije
- b) Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
- c) Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
- d) Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije
- e) Profesionalna vrtnarska družba
- f) hortikulturno društvo
- g) zadruga
- h) drugo: _____

3. Katere storitve ali produkte koristite preko organizacije pridelovalcev ali združenja?

(za tiste, ki na vprašanje 1 odgovorijo z da)

- a) svetovanje in informacije
- b) izobraževanje in usposabljanje
- c) oglaševanje in promocije
- d) obiskovanje strokovnih izletov in prireditev
- e) skupno trženje
- f) skupna nabava repromateriala
- g) drugo: _____

4. Ali se imate cilj v prihodnosti vključiti v katero organizacijo pridelovalcev ali združenje? (za tiste, ki na vprašanje 1 odgovorijo z ne)

- a) da
- b) ne

5. Ali ste zadovoljni s sodelovanjem slovenskih vrtnarjev med seboj?

- a) da
- b) ne

6. S katerimi prednostmi povezovanja pridelovalcev se strinjate in v kakšni meri?
(Ocenite od 1 do 5 in obkrožite)

1 - popolnoma se ne strinjam

2 - se ne strinjam

3 - neodločen

4 - se strinjam

5 - popolnoma se strinjam

A	Zagotovi se dobava dovolj velikih količin različnih proizvodov	1	2	3	4	5
B	Doseganje boljšega finančnega rezultata	1	2	3	4	5
C	Skupen nastop na trgu	1	2	3	4	5
D	Vključenost v skupno promocijo pridelkov	1	2	3	4	5
E	Boljši dostop do informacij	1	2	3	4	5
F	S posamično prodajo pridelkov na trgu je težje biti konkurenčen	1	2	3	4	5
G	Nižji stroški za posameznika	1	2	3	4	5
H	Večji vpliv na tržni splet (prodajo)	1	2	3	4	5
I	Na svojem geografskem in panožnem področju izvajajo določen monopol	1	2	3	4	5

III. SODELOVANJE S KMETIJSKIMI ZADRUGAMI

1. Ali poznate obliko poslovnega organiziranja zadružništvo?

- a) da
- b) ne

2. Ali katera zadruga odkupuje od vas sadike okrasnih rastlin?

- a) da

b) ne

3. Ali preko zadruga naročate repromaterial?

- a) da
- b) ne

4. Kateri repromaterial naročate preko zadruga?

(za tiste, ki na vprašanje 3 odgovorijo z da)

- a) gnojila
- b) substrati
- c) semenski material in sadike
- d) sredstva za varstvo rastlin
- e) lonci in korita
- f) drugo: _____

5. Zakaj se ne odločate za nakup repromateriala preko zadruga?

(za tiste, ki na vprašanje 3 odgovorijo z ne)

- a) visoke cene materiala in opreme
- b) zadruga nima dovolj pestre ponudbe
- c) neprimerna kakovost
- d) nezaupanje
- e) drugo: _____

6. Zadruga je opredeljena kot organizacija, kjer so člani sočasno lastniki, poslovni partnerji, uporabniki storitev ali delavci (načelo istovetnosti). Ali bi v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin bili pripravljeni postati član zadruga in sočasno lastnik, poslovni partner, uporabnik storitev ali delavec?

- a) da
- b) ne

7. Ali bi bili v okviru zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin pripravljeni zaposliti osebo, ki bi skrbela za nabavo repromateriala, trženje, promocijo, strokovne informacije idr.?

- a) da
- b) ne

8. Kolikšen znesek bi bili pripravljeni plačati kot letno članarino za pokritje stroškov obratovanja zadruga?

- a) do 500 €
- b) od 500 do 1000 €

- c) od 1000 do 1500 €
- d) nad 1500 €

9. Katere storitve bi koristili v primeru ustanovitve zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin?

- a) nakup repromateriala
- b) odkup sadik okrasnih rastlin ter drugih proizvodov
- c) nabava energetskih virov
- d) informacije, izobraževanje
- e) svetovanje
- f) promocija
- g) vodenje poslovnih knjig

10. Ali menite, da bi bilo potrebno ustanoviti zadruga pridelovalcev okrasnih rastlin na območju SV Slovenije?

- a) da
- b) ne

11. S katerimi razlogi za sodelovanje v kmetijski zadrugi se strinjate in v kakšni meri? (Ocenite od 1 do 5 in obkrožite)

1 - popolnoma se ne strinjam

2 - se ne strinjam

3 - neodločen

4 - se strinjam

5 - popolnoma se strinjam

A	Zadruga uspešno trži oddane pridelke	1	2	3	4	5
B	Zagotovljen odkup pridelkov	1	2	3	4	5
C	Sam nisem sposoben trži pridelkov	1	2	3	4	5
D	Ugodne cene materiala, opreme in storitev	1	2	3	4	5
E	Zaupanje vodstvu zadruga	1	2	3	4	5
F	Korektni poslovni odnosi, ni okoriščanja	1	2	3	4	5
G	Inovativnost zadruga	1	2	3	4	5
H	Kvaliteta materialov, opreme	1	2	3	4	5

12. S katerimi razlogi za nesodelovanje v kmetijski zadrugi se strinjate in v kakšni meri? (Ocenite od 1 do 5 in obkrožite)

1 - popolnoma se ne strinjam

2 - se ne strinjam

3 - neodločen

4 - se strinjam

5 - popolnoma se strinjam

A	Vodstvu zadruge ne zaupam	1	2	3	4	5
B	Zadruga se v poslovanju ne prilagaja novim potrebam	1	2	3	4	5
C	Zadruga daje prednost drugim dejavnostim, ki niso v interesu članov	1	2	3	4	5
D	Člani nimajo vpliva na odločanje v zadrugi	1	2	3	4	5
E	Zakasnjena plačila za oddane proizvode	1	2	3	4	5
F	Zadruga ni uspešna pri trženju pridelkov	1	2	3	4	5
G	Nisem pripravljen za povezovanje v zadrugo	1	2	3	4	5
H	Nisem dovolj informiran v zvezi z delovanjem zadruge	1	2	3	4	5
I	Druge oblike povezovanja pridelovalcev mi bolj ustrezajo	1	2	3	4	5
J	Individualni nastop na trgu je učinkovitejši	1	2	3	4	5